

Sygn. akt III AUa 820/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Mirosław Godlewski

Sędziowie: SSA Dorota Rzeźniowiecka

SSA Beata Michalska (spr.)

Protokolant: Sekretarz sądowy Aleksandra Białecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 czerwca 2019 r. w Ł.

sprawy E. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o emeryturę nauczycielską

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 21 maja 2018 r. sygn. akt VI U 1158/17

1. oddała apelację;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. na rzecz E. G. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt III AUa 820/18

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z 21 maja 2018r., w sprawie o sygn. akt VI U 1158/17, zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z 10 listopada 2017r., uchylającą decyzję z 13 września 2017 r. i przyznał E. G. prawo do emerytury nauczycielskiej od 30 sierpnia 2017r. (pkt 1 wyroku) oraz zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawczyni zwrot kosztów procesu w kwocie 180 zł. (pkt 2).

Rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach faktycznych i prawnych:

E. G., ur. (...), w okresie od 1 września 1973 r. do 15 czerwca 1979 r. uczyła się w Studium (...) w P.. Studium posiadało 6 letni tok nauki. Odwołująca w czwartej klasie zdawała maturę, a ostatnie dwa lata spędziła w studium na przygotowywaniu do pracy w przedszkolach i szkołach. Zajęcia w studium kończyła ok. godz. 14 :30 , do domu wracała o godzinie 17:00. Egzamin dyplomowy zdała 15 czerwca 1979r. Okres nauki w Studium (...) w P. został jej zaliczony na poczet nauki w (...) Wszechnicy Nauczycielskiej w O. w trakcie studiów wyższych zawodowych na kierunku pedagogika, które odwołująca ukończyła w dniu 24.06.1995r. uzyskując tytuł licencjata. Wnioskodawczyni zamieszkiwała wraz z rodzicami w S.. W latach 1975 - 1989 rodzice ubezpieczonej S. i A. Z. byli właścicielami

gospodarstwa rolnego o powierzchni 4,6 ha położonego we wsi G., gospodarstwo znajdowało się 1,5 km od miejsca zamieszkania odwołującej. Ojciec odwołującej pracował w (...) jako traktorzysta a matka odwołującej zajmowała się domem oraz opiekowała się swoją matką. W gospodarstwie rolnym rodzice odwołującej uprawiali żyto, ziemniaki, warzywa. Hodowali jednego konia, dwie krowy oraz trzodę chlewną - 5 świń rozrodczych plus prosięta. W okresie wakacji od około końca czerwca do końca sierpnia odwołująca pracowała przy żniwach od rana do późnych godzin wieczornych stale. Praca jej polegała na szykowaniu powrósła, robieniu snopków, stawianiu stóg, zbieraniu skoszonego zboża, pieleniu, kopaniu ziemniaków. Ubezpieczona pomagała rodzicom w okresie wakacyjnym oraz w okresie ferii zimowych przy obrządku zwierząt, tj. wyprowadzała krowy na pole oraz przyprowadzała z pola trzy razy dziennie w celu nakarmienia cielaków, przygotowywała dla nich jedzenie w postaci zielonki zmieszanej z parowanymi ziemniakami i śrutą, doila je. W okresie poza wakacjami oraz poza feriami odwołująca pomagała przy tych czynnościach w weekendy i w tygodniu popołudniami, ale nie codziennie. W okresie wakacyjnym tj. od czerwca do sierpnia odwołująca pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. W okresie od 1 lipca 1977 r. do 27 listopada 1989 r. rodzice odwołującej opłacali składki na ubezpieczenie społeczne rolników.

W okresie od 20 sierpnia 1979r. do 31 sierpnia 2012 r. oraz od 1 września 2012r. do 29 sierpnia 2017 r. była zatrudniona w Przedszkolu nr (...) w P. w wymiarze pełnego etatu w charakterze nauczyciela przedszkola. Obecnie nie pozostaje w stosunku pracy.

W dniu 30 sierpnia 2017 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wnioski o emeryturę.

Ubezpieczona, zdaniem ZUS, na dzień 31 grudnia 2008 r. udowodniła okres składkowy i nieskładkowy wymiarze 29 lat, 4 miesięcy i 14 dni i posiada co najmniej 20 letni okres zatrudnienia w zawodzie nauczyciela. Nie była członkiem OFE.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy i w aktach rentowych E. G. oraz częściowo zeznania odwołującej oraz przesłuchanych w sprawie świadków: W. C. oraz A. K..

Przedmiotem sporu pomiędzy stronami była kwestia pracy odwołującej się po ukończeniu 16 roku życia tj. 4 stycznia 1974 r. do 19 sierpnia 1979 r. w gospodarstwie rodziców w wymiarze nie mniejszym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. co najmniej 4 godziny dziennie i tym samym możliwość uzupełnienia jej ogólnego stażu pracy okresem pracy w gospodarstwie rolnym rodziców oraz okresu nauki Studium (...) w P. .

Zdaniem sądu meriti, w okresie wakacyjnym tj. od ok. połowy czerwca do końca sierpnia odwołująca mogła pracować w gospodarstwie rolnym rodziców od rana do wieczora. Podobnie pod koniec roku szkolnego, a więc od ok. końca maja oraz na początku nowego roku szkolnego tj. do ok. końca września, gdy prowadzone są prace porządkowe po zbiorach, a jednocześnie zajęcia szkolne nie są tak absorbujące, ponadto dzień jest długi, odwołująca mogła pracować w gospodarstwie rolnym rodziców co najmniej 4 godziny dziennie. Z doświadczenia życiowego wynika jednak, że w pozostałych okresach nauka w studium odpowiadającym liceum ogólnokształcącemu jest dość intensywna, wymagająca przygotowania się do sprawdzianów, kartkówki, lekcji, a to z kolei wymaga dużego nakładu czasu poświęconego na naukę w domu, po zajęciach szkolnych. Zeznania świadków potwierdzają, iż odwołująca w okresie wakacyjnym oraz feryjnym pozostawała w domu. Świadkowie potwierdzili zeznania odwołującej w zakresie wykonywanych przez nią prac. W związku z tym do spornego okresu zaliczeniu do stażu podlegają następujące okresy: od końca maja do końca września w latach 1977, 1978, 1979, tj. łącznie 12 miesięcy (1 rok).

W zakresie zaliczenia odwołującej okresu nauki w Studium (...) od 1 września 1977 r. do 15 czerwca 1979 r. Sąd uznał, iż okres nauki w studium został odwołującej zaliczony na poczet studiów uzupełniających w Wszechnicy (...) w O. w okresie od czerwca 1993 r. do czerwca 1995 r. co zostało potwierdzone zaświadczenie likwidatora Wszechnicy (...) w O. z dnia 24 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że przez okres zatrudnienia wymagany do przyznania emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela rozumie się okresy składkowe i nieskładkowe oraz okresy pracy

w gospodarstwie rolnym wymienione w art. 6, 7 i 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które uwzględnia się na warunkach określonych w tych przepisach (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 17.04.2002 r., sygn. akt II UKN 337/01).

Przepis art. 88 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela przyznaje nauczycielowi prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek przy spełnieniu dwóch warunków - trzydziestoletniego okresu zatrudnienia i dwudziestoletniego okresu pracy w szczególnym charakterze.

Kwestia łączenia pracy w gospodarstwie rolnym z nauką w szkole była wielokrotnie przedmiotem rozważań w orzecznictwie sądowym. W judykaturze wykształcił się pogląd, iż o uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych okresów pracy w gospodarstwie rolnym sprzed objęcia rolników obowiązkiem opłacania składki na rolnicze ubezpieczenie społeczne domowników (tj. przed dniem 1 stycznia 1983 r.) przesądza wystąpienie dwóch okoliczności: po pierwsze - wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej "domownika" z art. 6 pkt 2 ustawy o u.s.r. i po drugie - czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie. Zob. wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 stycznia 1996 r., III AUr 833/95 (OSA 1998, z. 4, poz. 15) i wyroki SN: z dnia 28 lutego 1997 r., II UKN 96/96 (OSNAPiUS 1997, nr 23, poz. 473), z dnia 13 stycznia 1998 r., II UKN 433/97 (OSNAPiUS 1998, nr 22, poz. 668), z dnia 13 listopada 1998 r., II UKN 299/98 (OSNAPiUS 1999, nr 24, poz. 799), z dnia 18 lutego 1999 r., II UKN 491/98 (OSNAPiUS 2000, nr 8, poz. 324, notka), z dnia 9 listopada 1999 r., II UKN 190/90 (OSNAPiUS 2001, nr 4, poz. 122, notka), z dnia 3 grudnia 1999 r., II UKN 235/99 (OSNAPiUS 2001, nr 7, poz. 236, notka), z dnia 10 maja 2000 r., II UKN 535/99 (OSNAPiUS 2001, nr 21, poz. 650), z dnia 12 maja 2000 r., II UKN 538/99 (OSNAPiUS 2001, nr 21, poz. 651), z dnia 27 czerwca 2000 r., II UKN 612/99 (OSNAPiUS 2002, nr 1, poz. 21, notka), z dnia 3 lipca 2001 r., II UKN 466/00 (OSNPUSiSP 2003, nr 7, poz. 186). W powyższych orzeczeniach kładzie się nacisk na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, co nie musi jeszcze oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego. Z kolei przesłanka określonego czasu pracy domownika w gospodarstwie rolnym została przyjęta w orzecznictwie SN na mocy rozciągnięcia zakresu zastosowania art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy rewaloryzacyjnej (a obecnie art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o e.r.FUS) na przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia. Zwolnienie domowników z tego wymogu spowodowałoby uprzywilejowanie tych osób w stosunku do pracowników.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, oceniony przez pryzmat doświadczenia życiowego i zasad logicznego myślenia, pozwalał na zaliczenie do ogólnego stażu pracy następujących okresów pracy odwołującej w gospodarstwie rolnym jako wykonywanych stale w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie: od końca maja do końca września 1977r., od końca maja do końca września 1978r., od końca maja do końca września 1979r., tj. łącznie 12 miesięcy. Skorzystanie przez odwołującą się z możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę określa art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela. Zgodnie z tym przepisem na dzień 31.12.2008r. ubezpieczony musi spełnić wymogi określone w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, a więc musi mieć 30 – letni okres zatrudnienia, w tym 20 – letni okres pracy nauczycielskiej.

Jeśli idzie o ogólny staż pracy ubezpieczonej, to organ rentowy uznał za udowodnione 29 lat, 4 miesiące i 14 dni okresów zatrudnienia, a więc do spełnienia przesłanki wymaganego 30 – letniego stażu pracy zabrakło ubezpieczonej 7 miesięcy i 16 dni. Uwzględniony przez Sąd okres wynoszący łącznie 1 rok jest wystarczający do uzupełnienia brakującego stażu do wymaganych prawem 30 lat.

Odwołująca na dzień złożenia wniosku o emeryturę, udowodniła 20 letni okres pracy jako nauczyciel oraz fakt rozwiązania stosunku pracy przekładając w organie rentowym świadectwa pracy.

Sąd dopuścił możliwość zaliczenia do okresów nieskładkowych okresu uczęszczania przez odwołującą po zdaniu matury do Studium (...) w P. w latach 1977 – 1979. Zgodnie z panującym w doktrynie poglądem dopuszczalnym jest zaliczenie okresu nauki w studium nauczycielskim jako okresu nieskładkowego w rozumieniu art. 7 pkt 9 u.e.r.f.u.s. w

rozmiarze, w jakim z okresem odbytych studiów nie przekroczy okresu nauki w szkole wyższej na jednym kierunku w wymiarze określonym w programie studiów (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 1 czerwca 2016 r. sygn. sprawy III AUa 1372/15). Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż okres nauki w studium został odwołującej zaliczony na poczet studiów uzupełniających w Wszechnicy (...) w O. w okresie od czerwca 1993 r. do czerwca 1995 r. co zostało potwierdzone zaświadczenie likwidatora Wszechnicy (...) w O..

W związku z powyższym Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 30 sierpnia 2017 r., tj. od dnia złożenia wniosku o świadczenie emerytalne i jednocześnie od dnia następującego po rozwiązaniu stosunku pracy. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 KPC obciążając nimi organ rentowy, który jest stroną przegrywającą sprawę.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją organ rentowy, zarzucając:

- naruszenie przepisu art. 233 KPC polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i błędnym ustaleniu stanu faktycznego poprzez uznanie, iż odwołująca w okresach od końca maja do końca września latach 1977, 1978 i 1979 wykonywała pracę w gospodarstwie rolnym w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie, wskutek czego wyrok zapadł z naruszeniem przepisu art. 88 ustawy z dnia 26.01.1982r. Karta Nauczyciela w zw. z art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Fundusz Ubezpieczeń Społecznych.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie odwołania oraz zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

W ocenie apelującego, nie znajduje uzasadnienia zaliczenie odwołującej okresu pracy w gospodarstwie rolnym w czerwcu w latach 1977-1979, ponieważ nauka w szkole trwała do końca czerwca. Nadto w czerwcu nie występowała potrzeba wzmoczonej pracy w gospodarstwie rolnym, ponieważ okres zbioru plonów rozpoczyna się w lipcu. Rok szkolny rozpoczynał się jak obecnie, 1 września każdego roku, nieuzasadnione jest zatem również ustalenie, że odwołująca wykonywała pracę w gospodarstwie w wymiarze 4 godzin dziennie we wrześniu. Powyższe okoliczności potwierdziła odwołująca, albowiem z protokołu rozprawy z 7 maja 2018r. wynika, że „nauka była do czerwca, zaczynała się 1 września danego roku”. Jak podała odwołująca wracała do domu ok 17. Trudno więc uznać za wiarygodne, że w okresie roku szkolnego pracowała w gospodarstwie do 21-22 godziny, czemu i Sąd nie dał wiary, uwzględniając jedynie okres wakacji oraz pierwszy i ostatni miesiąc roku szkolnego. Od 20 sierpnia 1979r. odwołująca podjęła pracę (dowód świadectwo pracy k. 26). Zważywszy na powyższe okoliczności nie można zgodzić się, że odwołująca w latach 1977-1979 wykonywała pracę w gospodarstwie rolnym w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie.

Wyłączając ze stażu uzupełniającego miesiące czerwiec oraz wrzesień zaliczeniu podlegałyby miesiące lipiec i sierpień w latach 1977-1978 (4 miesiące) oraz lipiec i 19 dni sierpnia 1979r. (1 miesiąc i 19 dni). Łącznie czyni to 5 miesięcy i 19 dni, a odwołującej brakuje 7 miesięcy i 16 dni.

W ocenie organu rentowego, uwzględniając okoliczności powyższe nie można zgodzić się z ustaleniem Sądu, że odwołująca świadczyła pracę w wymiarze powyżej 4 godzin dziennie w okresie pobierania nauki (czerwiec i wrzesień). Ponadto nie było takiej konieczności, zważywszy na wielkość gospodarstwa oraz obecność innych członków rodziny w wieku umożliwiającym wykonywanie pracy. Skarżący podniósł, że przy ustalaniu świadczenia pracy w gospodarstwie rolnym na warunkach uzasadniających zaliczenie jako okresu uzupełniającego uwzględnia istotne są również takie okoliczności jak powierzchnia gospodarstwa rolnego oraz liczba osób w gospodarstwie domowym zdolnych do wykonywania pracy - dla oceny rzeczywistych potrzeb w zakresie wykonywania pracy przy gospodarstwie oraz jej wymiaru dziennego. Ojciec odwołującej pracował „trochę” jako traktorzysta w (...), matka nie pracowała zawodowo. Opieka nad babcią nie mogła absorbować jej całego dnia. Odwołująca miała brata młodszego o 3 lata brata. Powierzchnia gospodarstwa to 4,5 ha, w tym 0,5 ha to łąki. Inwentarz żywy nieliczny. Praca nie mogła więc być tak absorbująca jak podała odwołująca. Organ rentowy zakwestionował wyrok i ustalenia Sądu który uznał, że odwołująca udowodniła pracę w gospodarstwie rolnym w wymiarze 12 miesięcy, skutkiem czego posiada wymagany prawem 30 letni staż ubezpieczeniowy i nabywa prawo do emerytury nauczycielskiej.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie. Mimo zasadności

niektórych zarzutów apelacyjnych ostatecznie wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu.

Ubezpieczona domaga się prawa do emerytury na podstawie art. 88 ust.1 ustawy z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (j.t.:Dz.U. z 2018r., poz.967 ze zm.) , w myśl którego nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze (...), mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę. W sprawie nie było sporu co do tego , że wnioskodawczyni na dzień 31 grudnia 2008 r. udowodniła co najmniej 20 letni okres zatrudnienia w zawodzie nauczyciela, nie była członkiem OFE i rozwiązała stosunek pracy. Przedmiot sporu dotyczył natomiast przesłanki trzydziestoletniego okresu zatrudnienia, albowiem w ocenie ZUS, wnioskodawczyni udowodniła 29 lat, 4 miesiące i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Zarzuty apelacji dotyczące możliwości zaliczenia do ogólnego stażu pracy, jako okresu uzupełniającego pracy po ukończeniu 16 roku życia w gospodarstwie rolnym rodziców, aczkolwiek częściowo zasadne, nie miały wpływu na ocenę prawidłowości zaskarżonego wyroku z dwóch powodów. Po pierwsze, ZUS nie kwestionuje ustaleń faktycznych sądu meriti odnośnie zaliczenia okresu nauki w Studium (...) od 1 września 1977 r. do 15 czerwca 1979 r. w oparciu o art.7 ust.9 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.: Dz.U. z 2018r., poz.1270) jako nauki w szkole wyższej - w rozmiarze, w jakim z okresem odbytych studiów nie przekroczy okresu nauki w szkole wyższej na jednym kierunku w wymiarze określonym w programie studiów. Na potwierdzenie swojego stanowiska sąd meriti przywołał wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 1 czerwca 2016 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 1372/15. Sąd Okręgowy uznał, iż okres nauki w studium został odwołującej zaliczony na poczet studiów uzupełniających we Wszechnicy (...) w O. w okresie od czerwca 1993r. do czerwca 1995 r. co zostało potwierdzone zaświadczenie likwidatora Wszechnicy (...) w O. z dnia 24 sierpnia 2017r. Tych ustaleń apelujący nie zwalcza, a wskazany okres, nawet nieprecyzyjnie ustalony przez Sąd I instancji (w rozmiarze, w jakim z okresem odbytych studiów nie przekroczy okresu nauki w szkole wyższej na jednym kierunku w wymiarze określonym w programie studiów), znacznie przekracza brakujące 7 miesięcy i 16 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Po drugie, apelujący zasadniczo nie kwestionuje ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego co do możliwości zaliczenia wnioskodawczyni do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia w trakcie wakacji szkolnych. Neguje jedynie możliwość wykonywania tego rodzaju pomocy w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie w czasie roku szkolnego z uwagi na fakt dojeżdżania wnioskodawczyni do szkoły ok.40 km i obowiązki szkolne.

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy - przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia (traktując je jak okresy składkowe), jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. Ukształtowane orzecznictwo Sądu Najwyższego jest jednolite w zakresie zaliczania okresów pracy na gospodarstwie rolnym do nabycia prawa do emerytury - jednoznacznie przyjmuje ono konieczność świadczenia pracy na gospodarstwie rolnym w zakresie odpowiadającym, co najmniej połowie pełnego wymiaru czasu pracy. Z przywołanego powyżej przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy wynika, że chodzi w nim nie o jakąkolwiek pracę, ale pracę świadczoną w gospodarstwie rolnym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie wyrażany jest pogląd, że przesłanką zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym, o którym stanowi art. 10 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy jest wymiar czasu pracy przekraczający 4 godziny dziennie.

Z zasadniczo niespornych w świetle zarzutów apelacji okoliczności wynika, że w okresie letnim, wakacyjnym z uwagi na przerwę w nauce oraz nasilony zakres prac polowych, wnioskodawczyni świadczyła stałą pracę w gospodarstwie rolnym rodziców o powierzchni 4,6 ha w wymiarze co najmniej czterech godzin dziennie. Ta konkluzja jest o tyle istotna, że prawidłowe ustalenie okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, zgodnie z żądaniem strony zawartym w odwołaniu i w załączonej do wniosku o emeryturę informacji dotyczącej okresów składkowych i nieskładkowych

(na k.9 akt emerytalnych ZUS) obejmuje okres od 4 stycznia 1974r. do 19 sierpnia 1979r. Taki też zasadniczo okres sąd meriti brał pod uwagę w ustaleniach faktycznych, wskazując, że „w latach 1975-1989 rodzice ubezpieczonej S. i A. Z. byli właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 4,6 ha” (uzasadnienie, str.3- na k.74 akt sprawy). Natomiast w już rozważaniach bezzasadnie odniósł się tylko do lat 1977-1979, przy czym błędnie uwzględnił okres do 30 września 1979r. w sytuacji, gdy żądanie ograniczało ten okres do 19 sierpnia 1979r. z uwagi na podjęcie przez wnioskodawczynię od dnia następnego pracy zawodowej. Uwzględniając zatem, zgodnie z żądaniem strony i ustaleniem faktycznym Sądu Okręgowego obejmującymi lata 1975-1979, okres 2-miesięcznych wakacji w latach 1975-1978 oraz 1 miesiąc i 19 dni w 1979r., daje to łącznie 9 miesięcy i 19 dni okresu uzupełniającego staż pracowniczy (na brakujące 7 miesięcy i 16 dni). W rezultacie zaskarżony wyrok, mimo pewnych błędów przy ustalaniu długości okresów pracy wnioskodawczynie w gospodarstwie rolnym rodziców, odpowiada prawu, albowiem zgodnie z ustalony stanem faktycznym zostały zrealizowane wszelkie warunki do nabycia przez ubezpieczoną prawa do żądanego świadczenia.

Tak argumentując, Sąd Apelacyjny uznał, że wniesiona apelacja jest niezasadna, co skutkować musiało jej oddaleniem, o czym orzeczono na podstawie art. 385 KPC. O kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym Sąd drugiej instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1797), przy zastosowaniu stawki 240 zł.